

Vischnaunca
Tujetsch

Messadi

**per la 15avla radunonza da vischnaunca
da mesjamna, ils 22 d'avrel 2026 allas 19.00
ella Sala Cristalla Sedrun**

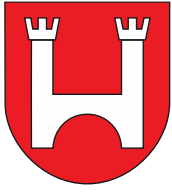
Tractandas:

1. Beinvegni e constataziuns
2. Approbaziun dil regulativ da pasculaziun cumina
3. Approbaziun dalla nova lescha davart l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta ed a liunga vesta
4. Orientaziuns
5. Varia

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Vicepresident communal
Daniel Schmid

Vischnaunca
Tujetsch

Approbaziun dil regulativ da pasculaziun cumina

Messadi

dalla suprastanza communal per la radunonza da vischnaunca
dils 22 d'avrel 2026

Stimada convischina e preziau convischin

Per la tractaziun dalla fatschenta suttametta la suprastonza communal a il suadont messadi:

1. Situaziun da partenza e ponderaziuns pertuccont la fatschenta

Il regulativ da pasculaziun cumina actual datescha digl onn 1999. Sin fundament da quei ha la geraua cumpetenta surluvrau il regulativ ensemen culla suprastonza dall'Uniun purila Tujetsch. Il regulativ ei vegnius adattaus tenor la nova constituziun sco era tenor las pretensiuns ed ils basegns d'ozildi. Entginas noziuns ein vegnidas midadas e certs artechels ein vegni modificai ni per part schizun strihai, damai che certs usits vegnan buca pli praticai ella medema moda e maniera sco avon varga 25 onns.

Cull'entrada en vigur dalla Constituziun communal, la stad 2023, ein las fracziuns dalla Vischnaunca Tujetsch vegnidas abolidas. Consequentamein dat ei buca pli cauvitgs, ils quals exequevan incaricas che vegnevan surdadas ad els entras ils officials dalla vischnaunca. Per quei motiv han ins strihau en numerus artechels dil regulativ da pasculaziun cumina la noziun *cauvitg* e remplazzau quella cun *administratur* (art.3, art.4, art.11). In'otra noziun ch'ei vegnida modificada ei *Uorden d'alp*. Niev numnein nus igl uorden *d'alp l'Ordinaziun d'alps e pastiras*, la quala ei vegnida elaborada dall'Uniun purila Tujetsch (ensemen culla geraua responsabla) e che regla ils fatgs d'alps e pastiras (art. 5).

Suadontamein vegn priu posiziun tier entgins artechels ch'ei vegni revedi.

Regulativ da pasculaziun cumina (1999)		Regulativ da pasculaziun cumina (2026)		Remarcas
Art. 9	<u>Cuoz dallas pastiras da mises</u> Il mument che las alps vegnan cargadas cala la pastira da mises. Dalundervi distinguan ins mo pli pastiras da casa e pastiras dad alp.	---	---	<i>Quei artechel vegn buca pli basignaus.</i>
Art. 10	<u>Pastiras da casa</u> - Tschamut - Selva - Rueras - Camischolas e Zarcuns - Sedrun, Gionda e Bugnei - Surrein - Cavorgia	Art. 9	<u>Pastiras da casa</u> Las pastiras da casa ein repartidas sils basegns dils purs tuatschins. Las terminaziuns detagliadas dallas pastiras da casa ein definidas tenor il plan directiv da pasculaziun dil Plantahof.	<i>Il Plantahof ha giu creau il plan directiv per la pasculaziun, ils purs sedrezzan tenor quel.</i>
Art. 11	<u>La stad</u> Primavera e stad astga mintga vischin tener animals e guder pastira da casa. Per saver nua pascular ei mument che pliras specias da tiers (armentivs e manedels) gaudan tala pastira ein ils possessurs obligai da secunvegnir partenent la terminaziun. Vaccas mumma ston da tut temps vegnir zavradas dils ulteriurs animals armentivs.	Art. 10	<u>La stad</u> Mintga pur tuatschin astga tener animals e guder pastira da casa. L'Uniun purila parta si las pastiras da casa tenor basegns, sin las differentas specias. En cass da divergenzas ei la causa da sligiar ensemen cul gerau e cugl administratur.	<i>Als possessurs d'animals ston buca pli secunvegnir partenent las pastiras, la partiziun succeda entras l'Uniun purila Tujetsch. Il cauvitg vegn remplazzaus cugl administratur.</i>

	<p>En cass da neiv ellas alps sa mintga pur prender ses animals a casa e schar guder els leu pastira sco stipulau en art. 10.</p> <p>Aschispert che las relaziuns lubeschan, ei la biestga puspei da cargar.</p> <p>En cass da divergenzas ei la caussa da sligiar ensemen cul gerau e cauvitg.</p>			
Art. 14	<p><u>Obligaziun</u> Entochen ils 15 da zercladur ston ils animals ch'ins vul cargar esser annunziat al respectiv cautegia. Tschun dis sunter la cargada ston las gliestas d'alp esser en possess dil gerau d'agricultura.</p>	Art. 13	<p><u>Obligaziun</u> Diesch dis sunter la cargada ston las gliestas d'alp esser en possess dil gerau / dalla geraua d'agricultura.</p>	<p><i>Cunquei ch'ei dat buca mintg'onn midadas tier la partiziun dallas pastiras, drova ei buca igl 1. passus.</i></p>
Art. 22	<p><u>Contribuziuns</u> La vischnaunca promova la cultivaziun e gudida dallas pastiras cun reparter las contribuziuns federalas e cantunalas tenor la lescha. Il cau d'agricultura controllescha che talas a disposiziuns per la vischnaunca vegnien applicadas el dretg senn.</p>	Art. 22	<p><u>Contribuziuns</u> L'Uniun purila promova la cultivaziun e gudida dallas pastiras cun reparter las contribuziuns federalas e cantunalas tenor lescha.</p>	<p><i>Quei vegn gia praticau dapi onns aschia, che las contribuziuns van sur l'uniun ora.</i></p>
Art. 24	<p><u>Classenas</u> Classenas cun seivs da fildirom da spinas ein scumandadas.</p>	---	---	<p><i>Il diever da classenas cun seivs da fildirom ei daditg antiquaus e sa consequentamein vegnir strihaus ord il niev regulativ da pasculaziun cumina.</i></p>
Art. 26	<p><u>Animals sepiars</u> Tuts animals jasters ni spepiars ston vegnir publicai el fegl uffical.</p>	---	---	<p><i>Cheu setracta ei d'in usit antiquau che vegn buca pli praticaus ozildi.</i></p>
Art. 27	<p><u>Nodas</u> Tuts animals da casa che van sin pastiras ston esser nudai culla noda d'animals conform al register da nodas. Negin astga sepatrunar d'ina noda gia existent, num ch'ella vegni artada ni acquistada legalmein. Novas nodas ston vegnir annunziadas alla suprastonza communal e publicadas el fegl uffical dalla vischnaunca.</p>	Art. 25	<p><u>Nodas</u> Tuts animals ston esser marcai culla marca dalla banca da traffic d'animals.</p>	<p><i>Ozildi ei mintga animal registraus ella banca da traffic d'animals cun in'atgna numera, la quala ei enscretta silla marca ch'ils animals portan da pign ensi vid lur ureglia.</i></p>

Tgi che ha interess da far ina cumparegliaziun detagliada sa retrer il Regulativ da pasculaziun cumina digl onn 1999 sin nossa pagina d'internet (www.tujetsch.ch/leschas). Il regulativ revediu secatta ell'aschunta.

2. Proposta

Ord las suranumnadas ponderaziuns propona la suprastonza communal a la radunonza da vischnaunca

d'approbar il regulativ da pasculaziun cumina

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Vicepresident communal
Daniel Schmid

Vischnaunca
Tujetsch

Approbaziun dalla nova lescha davart l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta ed a liunga vesta

Messadi

dalla suprastanza communal per la radunonza da vischnaunca
dils 22 d'avrel 2026

Stimada convischina e preziau convischin

Per la tractaziun dalla fatschenta suttametta la suprastanza communal a il suandont messadi:

1. Situaziun da partenza e ponderaziuns pertuccont la fatschenta

L'intenziun d'ina nova lescha per l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta ed a liunga vesta, la quala vegn suttamessa allas votantas ed ils votants, occupa gia d'uriala la suprastanza communal. Duront ils davos onns ein pliras persunas – cunzun possessurs da mises – sedrizzadas viers la suprastanza communal cul giavisch da cumprar ni acquistar terren entuorn lur tegias da mises, per exempel per crear in plaz da seser cun indrezs francai, ni per baghegiar ina fueina per grillar sco era per piazzar in begl. Gia avon plirs onns era vegniu inoltrau ina protesta alla suprastanza communal cun l'incumbesa da far pagar enzatgei ils possessurs da tegias da mises che nezegian in plaz da seser sin terren dalla vischnaunca. Il bia secattan las tegias da mises sil terren public ch'ei medemamein terren da pastira ni d'alp.

La suprastanza communal ha tractau quella fatschenta pliras gadas e vegnida tier la conclusiun da buca vender terren public, mobein da sulettamein affittar il qual. Tier l'affittaziun ston ins differenziar denter ina affittaziun a cuorta vesta ed in'affittaziun a liunga vesta. Tier in'affittaziun a cuorta vesta setracta ei per exempel dall'utilisaziun dil terren public per installaziuns da piazzas da construcziun ni per saver piazzar casettas da vendita ni stans d'informaziun. L'utilisaziun a liunga vesta regla gl'affit da spazi per crear plazs da seser avon tegias da mises ni era per saver far in iert.

La suprastanza communal vul possibilitar a persunas privatas d'utilisar terren public che sesanfla en possess dalla vischnaunca – seigi quei per cuorta ni liunga durada. Igl ei denton impurtont da reglar las cundiziuns d'utilisaziun.

La nova lescha regla il suandont:

I. Determinaziuns generalas

Ell'emprema part dalla lescha vegn gl'intent per la quala dilucidaus. Plinavon vegn dau ina survesta davart las differentas fuormas d'utilisaziun e las noziuns impurtontas vegnan declaradas, aschia ch'il lectur ni la lectura dalla lescha sappi differenziar denter las noziuns sco utilisaziun generala, utilisaziun intensiva ed utilisaziun speciala.

II. Utilisaziun intensiva da terren a cuorta vesta

Il tetel *Utilisaziun intensiva da terren a cuorta vesta* s'occupa cun differents exempels ch'ei raschuneivels per survegnir ina lubientscha d'utilisar il terren public. Plinavon ein las taxas per l'utilisaziun temporara da terren public terminadas ed ei vegn avisau en art. 8 ch'il terren seigi puspei da spazzar e da metter el stan d'origin suenter l'utilisaziun.

Per las suandontas fuormas d'utilisaziun intensivadas dil terren public a cuorta vesta basegna ei d'ina lubientscha (art.6):

- a) lavurs da baghegiar e lavurs che stattan en connex cun quellas;
- b) installaziuns da piazzas da construcziun, baraccas, containers, tendas, parcadis temporars;
- c) vitrinas da fatschenta e mesiras per promover la vendita, tablas

- d'informaziun e da reclama, avis per occurrenzas sco era bandieras e posters temporars;
- d) cassetas da vendita e da fiera;
 - e) stans d'informaziun da tut gener;
 - f) surfatschas ni stans da vendita per la gastronomia (p.ex. stan da vin cauld duront il temps d'advent);
 - g) applicaziun da taccaders, codes QR ed auters messadis da tut gener;
 - h) concerts, representaziuns e producziuns, circus, exposiziuns, festivitats, occurrenzas sportivas e culturalas, demonstraziuns, e tils da tut gener;
 - i) illuminaziuns da fiasta e fiugs artificialis;
 - j) fiugs aviarts cull'excepziun da grils.

Occurrenzas stradalas dil pievel ni il tscheiver san vegnir excepidas dall'obligaziun d'inoltrar ina damonda per lubientscha sche las prescripziuns corrispudentas dils gremis cumpetents vegnan observadas.

A maun d'entgins exempels lein nus illustrar, co la lescha vegn applicada per l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta vesta:

- In'interpresa da baghegiar plazzescha ina tschaghegna sin terren public per saver exequir las lavurs vid ina casa che vegn baghegiada en lur incarica;
- In'ustria venda pettas avon la Residenza Dulezi cugl intent da rimnar daners per organizaziuns da beneficenza;
- Duront il temps da Nadal e Daniev vendan ils possessurs d'in hotel vin cauld sil passapei communal;
- En rama d'in project d'art installescha in artist sias ovras vid las latiarnas per liung dalla via cantunala.

→ Ils exempels suranumnai basegnan d'ina lubientscha entras la suprastonza communal.

III. Utilisaziun intensiva da terren public a liunga vesta

Sco tier l'utilisaziun intensiva a cuorta vesta, dat ei era raschuns per utilizar terren public a liunga vesta. Gl'artechel 9 dat al lectur ed alla lectura ina survesta davart las fuormas d'utilisaziun ch'ei raschuneivlas e che basegnan d'ina lubientscha entras la suprastonza communal:

- a) plazs da seser avon tegias da mises d'ina grondezia maximala da 50m² tenor art. 12 - 16 da questa lescha;
- b) curtin ni iert d'ina grondezia maximala da 100m².

Era cheu ein las taxas predefinidas ed ei vegn fatg surasenn davart il fatg ch'il terren utilisau ei da metter el stan d'origin suenter l'utilisaziun a liunga vesta.

Exempels:

- In possessur da mises vul crear in plaz da seser (max.50m²);
- Ina persuna ha igl interess da cultivar in iert per saver racoltar sez salta eav.

Tenor **art.10** dalla lescha davart l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta ed a liunga vesta definescha la suprastonza communal las categorias ed aschia era la taxa per las utilisaziuns intensivias a liunga vesta.

IV. Utilisaziun da terren public intensiv a liunga vesta sco plaz da seser avon tegias da mises

Cunquei che l'affittaziun d'in plaz da seser ei previus per ina liunga vesta da mintgamai 10 onns e pretenda perscripziuns detagliadas davart l'utilisaziun, regla la cefra IV las circumstanzas per saver affittar in plaz da seser. Il lectur vegn informaus davart il proceder pretendiu duront il temps da pasculaziun sco era il diever da seivs duront quei temps, il qual ei reglaus detagliadamein el reglament corrispudent a questa lescha. Plinavon vegn il lectur informaus davart il scamond da plazzar fueinas e meisas fermas (cump. art.16).

Tenor **artechel 12** dalla lescha astga il terren vegnir nezegiaus sulettamein sco plaz da seser/sedivertir ni semegliantamein e vala buca sco terren da baghegiar ni per engrondaziuns e parcadis.

En **artechel 13** vegn prescret che las personas che fan diever da lur plazs da seser avon las tegias da mises stoppien clauder il plaz cun ina seiv duront il temps da pasculaziun.

En **artechel 14** vegn visau vi sil reglament corrispudent alla lescha, il qual prescriba co la seiv entuorn igl object pertuccau stoppi vegnir exequida resp. montada.

Igl **artechel 15** s'occupa culla construcziun da mirs ni en general culla formaziun e concepziun cun modificaziuns da terren. Talas basegnan d'ina lubientscha da baghegiar dil cantun ed astgan medemamein mo vegnir exequidas tenor las prescripziuns el reglament aschuntau.

En **artechel 16** ei definiu che fueinas e meisas fermas seigien buca lubidas sil plaz avon la tegia da mises.

V. Determinaziuns finalas

Il lectur e la lectura dalla lescha vegnan visai vi sil fatg che la suprastanza communal e lur delegai han da tut temps la competenza da far controllas tier las personas ch'aplicheschan parts da questa lescha e ch'ei en possess d'in contract d'affittaziun.

Il contract sa vegnir abdicaus per immediat sche las prescripziuns da questa lescha vegnan buc observadas.

A. L'ordinaziun tier la lescha

Tenor art. 7 dalla lescha vegn definiu en in'ordinaziun las taxas resp. l'altezia dil tscheins d'affittaziun. Quella obligaziun cumpeta alla suprastanza communal. Ella definescha il tscheins per m² ed il temps. L'intenziun dall'altezia ei buca da recaltgar grondas entradas, mobein da saver incassar ina taxa corrispudenta al nez dall'affittaziun. Cul temps vegn a semussar schebein ils tscheins defini ein en ina buna realziun ni sch'ei basegna d'adattaziuns. Sin fundament dalla competenza dalla suprastanza communal fussen quellas adattaziuns spert fatgas.

Las personas che nezegian gia oz terren a cuorta ni a liunga vesta han da s'annunziar tier l'administraziun communal per ch'in contract d'affittaziun sappi vegnir stipulaus.

2. Proposta

Ord las suranumnadas ponderaziuns propona la suprastanza communal alla radunonza da vischnaunca

d'approbar la nova lescha davart l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta ed a liunga vesta

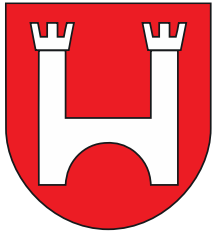
Suprastanza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Vicepresident communal
Daniel Schmid

Vischnaunca
Tujetsch

ASCHUNTA I

Regulativ da pasculaziun cumina per la vischnaunca da Tujetsch

Approbada dalla radunonza da vischnaunca ils 22 d'avrel 2026

Entrada en vigur: 22 d'avrel 2026

I. Determinaziuns generalas

Art.1

Intent Quest regulativ vul promover ils intents dall'agricultura e gidar a mantener bunas e fermas existenzas purilas, sco era garantir ina gudida e tgira raschuneivla dallas pastiras.

Art.2

Possess Alps e pastiras ein proprietad dalla Vischnaunca Tujetsch.

Art.3

Organ La direcziun e survigilonza dallas alps e pastiras cumpeta alla suprastonza communal. Eifer ils tiarms dalla legislaziun liquidescha ella en collaboraziun cull'Uniun purila, culs administraturs e culs cautegia tut ils fatgs che pertuccan la pasculaziun.

Art. 4

Administraturs Ils administraturs han d'exequir visadas e camonds dalla suprastonza communal che pertuccan quest regulativ.

Art.5

L'Ordinaziun d'alps e pastiras L'ordinaziun d'alps e pastiras, elaborada dall'Uniun purila, regla ils fatgs d'alps e pastiras. Responsabels per ils menaschis d'alps e pastiras ei l'Uniun purila.

II. Determinaziuns specialas

Art.6

Dretg da pasculaziun Mintga vischin domiciliau, cun agens animals ha il dretg da guder pastiras. Animals jasters ed animals pri a tscheins (excepiu animals da contract) ston vegnir annunziai al gerau cumpetent.
Da principi ei la pasculaziun scumandada egl uaul (excepziuns mira uorden Uffeci forestal).

Art.7

Taxas da pasculaziun Ils indigens cun agens animals ein deliberai dalla taxa dalla pasculaziun cumina. Per la gudida dallas alps e pastiras pagan ils animals jasters ed animals pri a tscheins taxa. Quella munta per:

- *vaccas, genetschas e cavals* frs. 20.00 tochen 60.00
- *per vadials e stiarlas* frs. 10.00 tochen 40.00
- *per animals manedels* frs. 5.00 tochen 25.00

La suprastonza communal fixescha la taxa definitiva.

Art.8

Specia da pastira Las differentas specias da pastiras ein:

- *Pastiras da casa*
- *Pastiras dad alp*

Art. 9

Las pastiras da casa ein repartidas sils basegns dils purs tuatschins. Las terminaziuns dallas pastiras da casa ein definidas tenor il plan directiv da pasculaziun dil Plantahof.

Remarcas Sco pastiras vala denton buca igl intschess (territori) en zonas da recreaziun, sport eav. (sco da golf, camping, laghets etc.). Il tener ils animals ord talas zonas (clauder) ei caussa dallas instanzas pertuccontas, publicas e privatas. Vegnan las pastiras da casa buca frietadas andantamein, sa la suprastonza communal tscherca autras sliagiuns.

III. Descripziun dallas pastiras

Art. 10

La stad Mintga pur tuatschin astga tener animals e guder pastira da casa. L'Uniun purila parta si las pastiras da casa tenor basegns, sin las differentas specias. En cass da divergenzas ei la caussa da sliagar ensemen culla suprastonza dall'Uniun purila e cugl administratur.

Art. 11

Dretg da vischinar Per frietar pastiras da casa basegnan animals jasters la lubientscha dalla suprastonza communal e dalla suprastonza dall'Uniun purila.

Art. 12

Alps	Las alps se dividan en: <ul style="list-style-type: none">- <i>alps da vaccas</i>- <i>alps da vaccas mumma</i>- <i>alps da schetgs</i>- <i>alp da cauras</i>- <i>alp da nuorsas</i>
------	---

Las alps ein determinadas ell'ordinaziun d'alps e pastiras.

Art. 13

Obligaziun	Diesch dis suenter la cargada ston las gliestas d'alp esser en possess dil gerau / dalla geraua d'agricultura.
------------	--

Art. 14

Tractament	Tuts animals ston vegnir teni e tractai da tut temps tenor las prescripziuns digl uffeci veterinar cantunal.
------------	--

Art. 15

Survigilonza	Tgi che gauda pastira cun animals. ei obligaus da metter quels sut survigilonza.
--------------	--

Art. 16

Dar lartg	Tutta pasculaziun cumina ei serrada.
-----------	--------------------------------------

Art. 17

Responsabladad	Tenor dretg vertent ei scadin proprietari dad animals sez responsabels per donns che tals caschunan a tiarzas personas. La vischnaunca surpren negina responsabladad.
----------------	---

Art. 18

Pasculaziun da prau	Tut terren privat astga buca vegnir donnegiaus entras catschar il muvel el claus sur parcelas da tiarzas personas.
---------------------	--

Art. 19

Scamonds e dretgs	Fagend diever da puschina e grascha eis ei da prender dueivel risguard dil vischin e dil turissem, tenor la lescha federala. Sunter il serrar en ston tuttas seivs provisorias vegnir allontanadas. Seivs da garter da plastic (Flexinet) ston vegnir rimnadas sil pli tard suenter treis dis – sch'ellas ein buca necessarias – era duront il temps da vegetaziun.
-------------------	--

Art. 20

Gaglinam Las gaglinas ed andas ston vegnir tenidas sur onn en in claus sin agen regress.

Art. 21

Tgauns Duront igl entir onn ora eis ei scumandau da schar ir libramein ils tgauns, exceptiu ein tgauns da muntaneras e tgauns da protecziun. Curdem da tgauns ein da rimnar dil possessur sez e da dismetter els deposits previ.

IV. Mesiras da protecziun

Art. 22

Contribuziuns L'Uniun purila promova la cultivaziun e gudida dallas pastiras cun reparter las contribuziuns federalas e cantunalas tenor lescha.

Art. 23

Protecziun dils praus e dallas pastiras Tut transitar funs senza dretg e necessitad a pei ni cun menadira sco era il periclitat terren cun deviar auas sin terrens jasters ei scumandau.

La suprastonza communal procura plinavon che la pastira vegni buca strapazzada e donnegiada entras campar e parcar.

Tut moviment cun animals sto vegnir fatgs cun precauziun necessaria per evitar donns a tiarzas personas.

Art. 24

Seivs encounter pastiras Seivs denter prau e pastiras ein da mantener en bien uorden, aschia che era la proprietad dil vischin seigi schurmegiada. Praus che han retratg contribuziun dalla meglieraziun per clauder ston vegnir cludi. Prau encounter pastira, entochen oz buca staus claus e senza grevezias e contribuziuns, astga vegnir claus, quei ton dil proprietari sco era dil gudider dalla pastira.

Art. 25

Nodas Tuts animals ston esser marcai cun ina marca dalla banca da traffic d'animals.

V. Determinaziuns finalas

Art. 26

Prescripziuns penals Tgi che cunterfa a quest regulativ ni a prescripziuns che sebasan sin quel, vegn castigiaus dalla suprastanza communal.

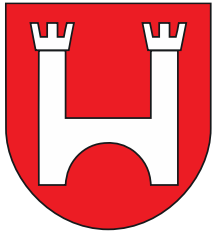
Plinavon sa la suprastanza communal pretendet ch'il caschunader remetti il fatg el stan primar. Dat el buca suatientscha a quei camond enteifer in termin stipulau, sa la suprastanza communal schar exequir las mesiras necessarias entras tiarzas persunas sin donn e cuost dil castigiau.

Art. 27

Mieds legals Encunter decisiuns e disposiziuns dalla suprastanza communal san ins recuorer enteifer 20 dis suenter la communicaziun en scret alla dertgira administrativa dil cantun Grischun.

Art. 28

Vigur Quest regulativ va en vigur entras l'approbaziun dalla radunonza da vischnaunca che ha liug ils 22 d'avrel 2026. El remplazza il regulativ anteriur ch'era vegnius approbaus dalla radunonza da vischnaunca ils 18 da zercladur 1999.

Vischnaunca
Tujetsch

ASCHUNTA II

Lescha davart l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta ed a liunga vesta

Approbada entras la radunonza da vischnaunca ils 22 d'avrel 2026

Entrada en vigur: 1 da zercladur 2026

I. Determinaziuns generalas

Art. 1

Intent Questa lescha regla e coordinescha las diversas utilisaziuns da terren public temporaras ed a liunga vesta tenor artechel 89 dalla lescha da baghegiar. Per l'utilisaziun da terren public basegna ei d'ina lubientscha. La lubientscha vegn concedida entras la suprastanza communal a basa d'in contract d'affittaziun. Il tscheins d'affittaziun vegn fixaus a basa d'ina taxa. Per in'utilisaziun da diever special ei la lescha per la concessiun da terren en dretg da baghegiar d'applicar.

Art. 2

Utilisaziun da terren public Il terren public, specialmein surfatschas ella zona verda ni stabiliments, parcadis e vias cun lur indrezs, sto vegnir utilisaus cun quita. Igl ei scumandau da tschuffergnar, donnegiar ni destruir terren public e ses indrezs.

Art. 3

Utilisaziun generala Sco diever communabel sempel vala il diever dil terren public el rom da siu intent, da siu stadi architectonic, dallas relaziuns localas e dallas prescripziuns vertentas. En quest rom astga el vegnir duvraus da mintga persona gratuitamein e senza lubientscha speciala. Egl interess public sa il diever communabel sempel vegnir restrenschius ni abolius. Egl interess public schain specialmein la segirtad, ils basegns dil traffic public, la lavur da construcziun e da manteniment, la protecziun dallas zonas da habitar, la protecziun dalla natira e digl ambient, la protecziun dil terren public e la realisaziun d'occurrentzas. Regulaziuns specialas entras la Confederaziun, il Cantun e la Vischnaunca Tujetsch restan resalvadas. Pil manteniment dil diever communabel sempel exista negin dretg legal.

Art. 4

Utilisaziun intensiva Sco diever extendiu vala l'utilisaziun temporara dil terren public che surpasa l'utilisaziun comunabla sempl. El basegna d'ina lubientscha. Il diever extendiu sa vegnir restrenschius ni abolius egl interess public. La lubientscha vegn concedida sche negins interess publics ni privats s'opponan alla tala e sch'ella corrispunda als concepts d'occupaziun existents (Belegungskonzepte). Ella sto vegnir limitada e regulada entras cundiziuns e resalvas. La lubientscha sa vegnir abolida ni restrenschiida senz'indemnisaziun sche las premissas per l'utilisaziun vegnan buca pli ademplidas ni sche las prescripziuns, las cundiziuns ni las resalvas vegnan buc observadas. Sch'il dretg ch'ei colligiaus culla lubientscha sa buc vegnir praticaus muort eveniments che sesanflan buc ella sfera d'influenza dalla persona che ha ina lubientscha, motivescha quei negin'obligaziun da restituziun dalla taxa. La suprastanza communal ha la cumpetenzza da fixar en tgei cass ch'el desista d'ina lubientscha expressiva.

Art. 5

Utilisaziun speciala Sco diever special vala l'utilisaziun permanenta dil terren public. El basegna d'ina lubientscha en fuorma d'ina concessiun.

II. Utilisaziun intensiva da terren a cuorta vesta

Art. 6

Utilisaziun intensiva a cuorta vesta Per las suandontas fuormas d'utilisaziun intensivadas dil terren public a cuorta vesta basegna ei d'ina lubientscha:

- a) lavurs da baghegiar e lavurs che stattan en connex cun quellas;
- b) installaziuns da plazzas da construcziun, baraccas, containers, tendas, parcadis temporars;
- c) vitrinas da fatschenta e mesiras per promover la vendita, tablas d'informaziun e da reclama, avis per occurrenzas sco era bandieras e posters temporars;
- d) casettas da vendita e da fiera;
- e) stans d'informaziun da tut gener;
- f) surfatschas ni stans da vendita per la gastronomia (p.ex. stan da vin cauld duront il temps d'advent);
- g) applicaziun da taccaders, codes QR ed auters messadis da tut gener;
- h) concerts, representaziuns e producziuns, circus, exposiziuns, festivitads, occurrenzas sportivas e culturalas, demonstraziuns, e tils da tut gener;
- i) illuminaziuns da fiasta e fiugs artificialis;
- j) fiugs aviarts cull'excepziun da grils.

Occurrenzas stradalas dil pievel ni il tscheiver san vegnir excepidas dall'obligaziun d'inoltrar ina damonda per lubientscha sche las prescripziuns corrispundentas dils gremis cumpetents vegnan observadas.

Art. 7

Taxa per l'utilisaziun intensiva a cuorta vesta La suprastanza communal definescha ell'ordinaziun las categorias dallas diversas utilisaziuns intensivadas a cuorta vesta e las determinaziuns valeivlas per talas.

Art. 8

Stan d'origin Suenter il diever intensiv da terren public a cuorta vesta, ei quel puspei da metter anavos el stan d'origin, qvd. enten allontanar tut ils indrezs eav.

III. Utilisaziun intensiva da terren public a liunga vesta

Art. 9

Utilisaziun intensiva a liunga vesta	<p>Per las suandontas utilisaziuns intensivass dil terren public a liunga vesta basegna ei d'ina lubientscha:</p> <p>a) plazs da seser avon tegias da mises d'ina grondezia maximala da 50m² tenor art. 12 - 16 da questa lescha;</p> <p>b) curtin ni iert d'ina grondezia maximala da 100m².</p>
--------------------------------------	---

Art. 10

Taxa per l'utilisaziun intensiva a liunga vesta	La suprastonza communal definescha ell'ordinaziun las categorias dallas diversass utilisaziuns intensivass a liunga vesta e las determinaziuns valeivlas per talas.
---	---

Art. 11

Cuoz d'utilisaziun	Il cuoz dall'utilisaziun intensiva da terren public a liunga vesta vegn definius sin 10 onns. Igl affittader dil terren public a liunga vesta ha il dretg da prolungir il contract mintgamai per 10 onns.
--------------------	---

IV. Utilisaziun da terren public intensiv a liunga vesta sco plazs da seser avon tegias da mises

Art. 12

Utilisaziun d'in plaz da seser avon tegias da mises	Il terren affittau astga vegnir nezegiaus sulettamein sco plaz da seser/sedivertir ni semegliantamein e vala buca sco terren da baghegiar ni per engrondaziuns e parcadis.
---	--

Art. 13

Utilisaziun duront il temps da pasculaziun	Duront il temps da pasculaziun sto il plaz vegnir claus cun ina seiv temporara tenor il reglament definiu ell'aschunta da questa lescha. Suentar il temps da pasculaziun sto la seiv vegnir allontanada. Il reglament corrispudent vegn deliberaus entras la suprastonza communal.
--	--

Art. 14

Seiv	La construcziun da seivs entuorn igl object sto vegnir exequida tenor igl exempel ch'ei definius ell'ordinaziun da questa lescha ed astga vegnir montada mo duront il temps da pasculaziun ed alpegiaziun dils animals.
------	---

Art. 15

Formaziun e concepziun
concepziun

La formaziun e concepziun cun modificaziuns da terren ni entras construcziun da mirs astgan vegnir fatga mo sin damonda da baghegiar e tenor il reglament definiu ell'aschunta da questa lescha.

Art. 16

Fueinas e meisas
fermas

Fueinas ni meisas fermas ein buc lubidas.

V. Determinaziuns finalas

Art. 17

Execuziun

L'execuziun da questa lescha cumpeta alla suprastanza communal. Medemamein vala quei per las controllas necessarias. Ella sa delegar quella cumpetenzza als funcziunaris communalis ni a tiarzas persunas. Las determinaziuns per l'execuziun da questa lescha vegnan stipuladas ell'ordinaziun.

Art. 18

Mieds legals

Encunter disposiziuns dalla suprastanza communal sin fundament da questa lescha e l'ordinaziun sa vegnir recurriu a scret enteifer 30 dis dapi la comunicaziun tier la suprastanza communal.

Art. 19

Disposiziuns penelas

La suprastanza communal sa abdicar il contract d'affittaziun per immediat sche las prescripziuns da questa lescha vegnan buc observadas.

Art. 20

Prescripziuns

Surpassaments da quella lescha vegnan puni entras la suprastanza communal cun in castitg da tochen frs. 5'000.00.

Art. 21

Entrada en vigur

Questa lescha ei vegnida approvada dalla radunonza da vischnaunca ils 22 d'avrel 2026 e passa en vigur igl 1 da zercladur 2026.

**Ordinaziun tier la lescha davart l'utilisaziun
intensiva da terren public a cuorta ed a liunga
vesta**

Approbau entras la suprastanza communal il 22 d'avrel 2026

Entrada en vigur: 1 da zercladur 2026

Ordinaziun tier la lescha davart l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta ed a liunga vesta

Art. 1 Intent

En quest'ordinaziun vegnan las taxas e las ulteriuras determinaziuns necessarias per l'execuziun dalla lescha davart l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta ed a liunga vesta stipuladas.

Art. 2 Determinaziuns per l'utilisaziun intensiva a cuorta vesta tenor artechel 7 dalla lescha

Las determinaziuns e las taxas per l'utilisaziun intensiva a cuorta vesta ein vegnidas stipuladas sco suonda:

a) per lavurs da baghegiar e per lavurs che stattan en connex cun quellas	frs. 10.00/m ²
per onn pro rata
frs. min. 100.00
b) per installaziuns da piazzas da construcziun, baraccas, containers, tendas, parcadis temporars	frs. 10.00/m ²
per onn pro rata
frs. min. 100.00
c) per vitrinas da fatschenta e mesiras per promover la vendita, tablas d'informaziun e da reclama, avis per occurrenzas sco era bandieras e posters temporars	frs. 10.00/m ²
per onn
frs. min. 50.00
d) per casettas da vendita e da fiera	gratuit
e) per stans d'informaziun da tut gener	gratuit
f) per surfatschas ni stans da vendita per la gastronomia (p.ex. stan da vin cauld durent il temps d'advent)	gratuit
g) per concerts, representaziuns e producziuns, circus, exposiziuns, festivitads, occurrenzas sportivas e culturalas, demonstraзиuns, e tils da tut gener	frs. 10.00/m ²
per onn pro rata
frs. min. 100.00
h) per illuminaziuns da fiasta e fiugs artificialis	gratuit
i) per fiugs aviarts cull'excepziun da grils	gratuit

Art. 3 Determinaziuns per l'utilisaziun intensiva a liunga vesta tenor artechel 11 dalla lescha

Las determinaziuns e las taxas per l'utilisaziun intensiva a liunga vesta ein vegnidas stipuladas sco suonda:

a) per plaz da seser avon tegias da mises da max. 50m ²	frs. 1.00/m ²
per onn
b) curtin (iert) da max. 100m ²	frs. 0.50/ m ²
per onn

Art. 4 Entrada en vigur

Questa ordinaziun entra en vigur ensemen culla lescha davart l'utilisaziun intensiva da terren public a cuorta ed a liunga vesta.

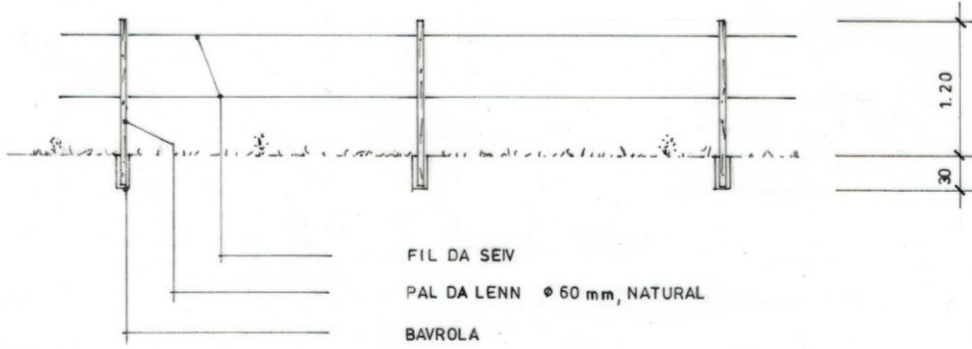
Aschunta

Directiva per la construcziun da seivs tenor art. 13 e modificaziuns da terren tenor art. 14 dalla lescha.

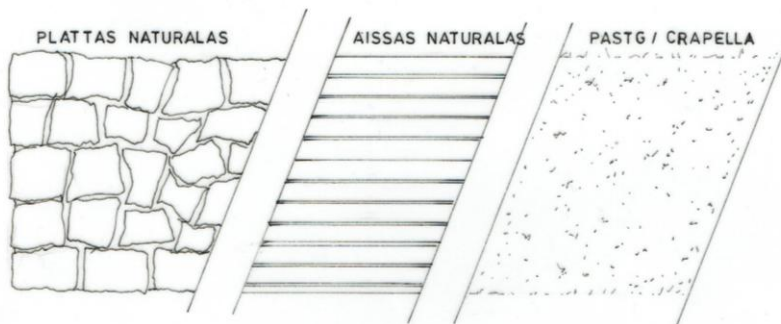
EXEMPELS

17.7.2023, pm.

SEIV

PLAZ DA SESER

MIR DA SUSTEGN

